

Raskompendium för

NORSK ÄLGHUND SVART

Utarbetat av

Svenska Älghundklubben
inför exteriördomarkonferensen 2016

Norsk älghund svart används huvudsakligen som ledhund/bandhund på klövvilt.

Inledning

Denna publikation är tänkt som ett hjälpmedel för auktoriserade domare som dömer älghundsraser på utställning. Den är också tänkt att användas vid fortbildning av sådana domare samt vid utbildning av nya domare för raserna.

Uppbyggnad av detta kompendium

I detta kompendium ingår den av SKK fastställda rasbeskrivningen. Denna har markerats med fet stil genomgående. De kommentarer som förekommer har skrivits med lättare stil och är Älghundklubbens/Gråhundklubbens egna åsikter.

I kompendiet ingår också en del bilder med tillhörande bildtexter som vi hoppas skall ge stöd för minnet om vad Älghundklubben/Gråhundklubben tycker är rätt och fel. Alla ingående bilder har fotografernas medgivande till publicering i detta kompendium och för publicering på SKK's och SÄK's hemsidor. Bildtexterna kommenterar i första hand vad som beskrivs i intilliggande text.

Kompendiet reviderat inför domarkonferensen mars 2016 av Arvid Göransson och Mona Sundqvist på uppdrag av SÄK:s utställningskommitté.

Övrigt tillgängligt studiematerial

Protokoll från exteriördomarkonferenser

Innehåll

Den historiska bakgrunden om norsk älghund svart	4
Standard för norsk älghund svart	5
Ursprungsland/hemland	5
Användningsområde	5
FCI-Klassifikation	5
Bakgrund/ändamål	5
Helhetsintryck	6
Viktiga måttförhållanden	6
Uppförande/karaktär	6
Huvud	6
Skallparti	7
Stop	7
Nostryffel	7
Nosparti.....	7
Läppar.....	7
Käkar/tänder.....	7
Ögon	8
Öron	8
Hals	8
Kropp	9
Överlinje	9
Manke	9
Rygg.....	9
Ländparti	9
Kors.....	9
Bröstkorg.....	9
Underlinje	10
Svans	10
Extremiteter	11
Framställ	11
Skulderblad	11
Överarm	11
Armbåge.....	11
Underarm	11
Mellanhand.....	11
Framtassar	11
Bakställ	12
Lår	12
Underben	12
Mellanfot.....	12
Baktassar	12
Rörelser	13
Päls	13
Pälsstruktur	13
Färg.....	13
Storlek/vikt	14

Fel	14
Allvarliga fel	14
Diskvalificerande fel	14
Nota bene	14
Testiklar	14

Den historiska bakgrunden om norsk älghund svart

Norsk älghund svart, svarthundens, kända historia börjar redan i slutet av 1700-talet i Norge. I likhet med andra spetshundar är den ett resultat av ett samspel mellan olika faktorer där den viktigaste varit behovet av en jakthund med stor allsidighet, stor jaktlust samt utpräglad samarbetsvilja med jägaren. Den omnämnes som en hund, använd till jakt både på björn och älg.

Antalet var ganska få fram till senare delen av 1800-talet då intresset ökade i samband med älgstammens tillväxt. Hundar inköptes dels från samernas uppfödning, dels också s.k. Kalixhundar från Sverige, samt svarta hundar ända från Karelen. De man sökte var lätt byggda hundar med kort päls. Resultatet blev så småningom en hund, som inte nämnvärt avviker från dagens.

Norsk Dyrehundklubb (NDK) stiftades 1899 med kärnområdet kring Østerdalen, Trysil och fjälltrakterna längs gränsen upp mot Finnmark.

På NDK's utställning 1900 dömdes svarthunden som egen ras för första gången. Fram till dess dömdes den tillsammans med norsk älghund grå och jämthund och det rådde stor osäkerhet om de olika spetshundsvanternas. År 1902 enades NKK, SKK och Norsk Dyrehundklubb om att tillsätta en kommitté som skulle utreda de olika varianterna.

Förslag till rasstandard framtoogs redan 1901 i Norge, den kallades då "Sort Dyrehund", men det skulle dröja ända fram till 1910 innan den fastställdes.

Tack vare ambitiösa uppfödare, speciellt Chr. och P.M. Anker i Halden och Bengt Løvstjøli i Lierne, och utställningsdomare som dömde relativt enhetligt blev rasen snabbt homogen.

Mellankrigstiden och de första åren efter andra världskriget var en vanskelig tid för rasen med ett litet intresse och få registreringar.

Under 50- och 60-talet förbättrades dock situationen då jaktproven visade att svart-hunden var en första klassens bandhund. Särskilt uppfödare i Trøndelag tog ansvaret för rasen och de sista 50 åren har rasen stabiliserats.

1935 antog SKK rasstandard för denna hund. Standarden har sedan reviderats i Norge i omgångar och 1992 antogs bestämmelser om höjdmätning på utställningar.

Bjørn II NJHSB 636, født 1897,
eier Godseier P.M Anker

Standard för norsk älghund svart

(Norsk elghund sort)

FCI-nummer 268

Originalstandard 1997-09-18

SKK:s Standardkommitté 1998-05-26

Ursprungsland/hemland

Norge

Användningsområde

Jakthund

FCI-Klassifikation

Grupp 5, sektion 2. Med arbetsprov.

Bakgrund/ändamål

Norsk älghund svart är en gammal ras som utvecklats ur de lokala spetshundraserna i gränstrakterna mellan Norge och Sverige. Som renodlad ras är den solid sedan 1800-talets mitt. Den är tämligen sällsynt i sitt hemland liksom i Sverige. Rasen användes vid jakt på älg.

Kommentarer

Älghundklubben har redan vid sitt bildande 1952, värvat om den rätta typen av hund. Klubben är också noga med att fastställda uttryck för typ; utmärkt, mycket god, god och godtagbar skall användas av domarna. Hundarnas mankhöjd skall mätas vid varje utställning.

I SKK:s anvisningar för bedömning framgår att den övergripande anvisningen skall vara att varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete. Vidare skall fel och förtjänster vägas emot varandra.

Norsk Älghund Svart

Helhetsintryck

Norsk älghund svart är en typisk spetshund. Den skall vara kvadratisk byggd, ha upprättstående öron och svansen upprullad över ryggen. Den skall ha tämligen slätt åtliggande svart päls. Rasen skall vara spänstig, atletisk och ha stolt resning.

Kommentarer

En norsk älghund svart skall vara kvadratisk och spänstigt byggd. Kroppen skall inte vara tung, inte heller för lätt och spinkig. Ryggen får inte vara så lång att den verkar rektangulär. Könspregeln skall vara tydlig mellan könen. Norsk älghund svart är mer atletisk och torrare än norsk älghund grå. Stressade hundar skall inte premieras högt och skall även noteras i kritiken.

Viktiga måttförhållanden

Rasen skall vara kvadratisk byggd.
Skallparti och nosparti skall vara lika långa.

Uppförande/karaktär

Norsk älghund svart skall vara modig, energisk och djärv.

Excellent tik med utmärkt helhet, utmärkt pälskvalitet.

Excellent hane med utmärkta proportioner, utmärkt överlinje och svans. Utmärkta tassar.

Huvud

Huvudet skall vara torrt, lätt och förhållandevis brett vid öronen. Det skall vara kilformat och avsmalnande mot nosen.

Skallparti

Skallen skall vara nästan flat.

Kommentarer

Skallpartiet på norsk älghund svart är i det närmaste platt medan det på norsk älghund grå är något välvt.

Stop

Stopet skall vara tydligt men inte skarpt markerat.

Nostryffel

Nostryffeln skall vara svart.

Nosparti

Nosryggen skall vara rak.

Läppar

Läpparna skall vara strama.

Kommentarer

Det är viktigt att huvudet harmoniserar med kroppen.

Brant stop eller rund panna, snipigt nosparti, kort nosparti, kort skallparti, smalt skallparti eller rynkor i pannan skall uppmärksammas och prisvalören sänkas.

Tunga huvuden, köttiga kinder, löst skinn kring kinderna samt lösa läppar är fel och skall sänka prisvalören. Kinderna skall vara flata.

Käkar/tänder

Komplett saxbett.

Kommentarer

Ett kraftigt välutvecklat bett är önskvärt. I FCI's standard framgår att norsk älghund svart skall ha ett "komplett saxbett". Detta betyder att inga tänder får saknas, dock kan avsaknad av P1:orna tolereras. Tångbett är en avvikelse från idealbettet och är prisnedsättande. Över- eller underbett är diskvalificerande. Avsaknad av andra tänder än P1:orna är prissänkande. Hundar med skevt eller oregelbundet bett anses som ett fel.

Bettet består inte enbart av tänder, utan också av käkarna som skall vara välutvecklade. Tandstatusen skall kontrolleras och noteras i den skriftliga kritiken.

Norsk Älghund Svart

Ögon

Ögonen skall helst vara mörkt bruna. De skall inte vara framträdande.

Öron

Öronen skall vara högt ansatta och styvt upprättstående med spetsig topp. Höjden på öronen skall något överstiga bredden vid basen.

Hals

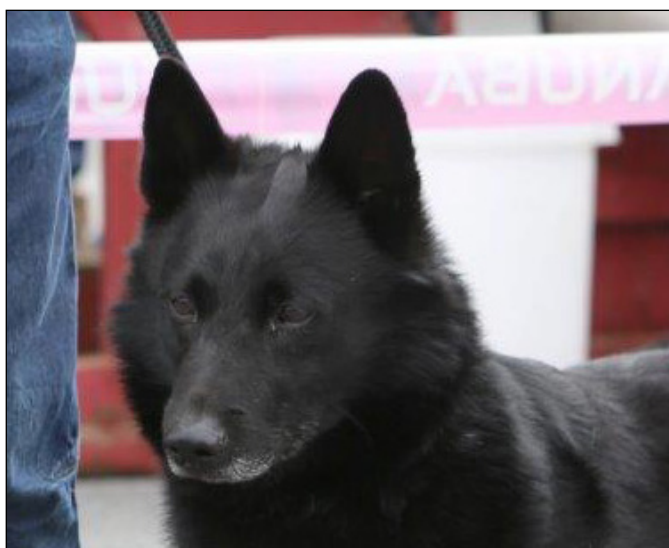
Halsen skall vara medellång och torr utan antydning till löst halskinn.

Utmärkt tikhuvud i sina proportioner, lämpligt stop, utmärkta ögon och öron, hals och nacke som ger god resning.

Utmärkt hanhundshuvud med tydlig könsprägel. Aningen stora öron.

Utmärkt hanhundshuvud med bra proportioner i skalle och nos. Utmärkta ögon och öron ger fint uttryck.

Kropp

Överlinje

Överlinjen skall vara plan från manke till kors.

Manke

Manken skall vara välutvecklad.

Rygg

Ryggen skall vara rak och kraftig.

Ländparti

Ländpartiet skall vara välutvecklat, brett och rakt.

Kors

Korset skall vara brett och muskulöst.

Bröstkorg

Bröstkorgen skall vara relativt djup med väl välvda revben.

Excellent hane med lämpligt djup och välvning i bröst-korgen. Stark överlinje, och lämpligt uppdragen underlinje. Utmärkt svans.

Good tik som inte får bli lättare och torrare i kroppen. Inte heller mera vitt på tassarna. Inte alltför bra överlinje och lågt ansatt svans.

Norsk Älghund Svart

Underlinje

Buklinjen skall vara något uppdragen.

Kommentarer

Manken skall vara markerad, därefter plan rygg och länd mot korset. Bröstkorgen skall ge bra stöd till överarmen. Alltför korta bröstkorgar förekommer, och ger alltför hårt uppdragen buklinje.

Svans

Svansen skall vara högt ansatt, kort och tjock, tätt behårad men utan fana. Den skall vara hårt rullad över ryggens mittlinje.

Kommentarer

För kort, för dåligt rullad svans som ligger vid sidan av ryggens mitt ses som fel och bedöms efter graden av avvikelse.

Stubbsvans ses som ett allvarligt fel, och sådan hund tilldelas högst sufficient oavsett övriga förtjänster.

*Utmärkta rasdetaljer såsom kors och svans.
Välvinklat knä, brett och bra lår.*

Korrekt buren svans.

*Excellent hane med fint uttryck och god resning, stark överlinje, bra kors och svans. Utmärkta vinklar fram och bak. Markerat förbröst och bra längd i bröstbenet.
Tillräckligt strama tassar.*

Extremiteter

Framställ

Frambenen skall vara torra, seniga och solida men inte grova.

Skulderblad

Skulderbladen skall vara snedställda.

Överarm

Överarmarna skall vara svagt snedställda.

Armbåge

Armbågarna skall ligga väl an mot kroppen och varken vara utåt eller inåtböjda.

Underarm

Underarmarna skall vara raka.

Mellanhand

Sedda från sidan skall mellanhänderna vara svagt snedställda.

Kommentarer

Skuldra och överarm skall vara moderat vinklade mot varandra. Armbågarna skall ligga väl an mot bröstkorpen. Mellanhanden skall varken vara för svag, eller alltför rak och stum.

Framtassar

Tassarna skall vara förhållandevis små, något ovala, inte utätvridna och ha väl slutna tår.

Norsk Älghund Svart

Bakställ

Rasen skall ha för spetshundstypen normala vinklar. Sett bakifrån skall bakstället vara parallellt.

Lår

Låren skall vara muskulösa med god bredd.

Underben

Underbenen skall vara medellånga.

Mellanfot

Från sidan sedda skall mellanfötterna vara svagt snedställda. Bakifrån sedda skall de vara parallella. Det är inte önskvärt med sporrar.

Borttagning av sporrar utan veterinärmedicinska skäl är förbjuden i Sverige.

Baktassar

Baktassarna skall vara förhållandevis små, något ovala och väl samlade utan spretande tår.

Kommentarer

Övervinklad och med alltför höga hasor är inte önskvärt, ger instabila rörelser. Alltför smala lår tyder på dålig vinkling och hämmar bakbensrörelsens längd. Alltför platta svaga tassar bör vara prisnedsättande i förhållande till graden av avvikelse.

*Good hane med grovt huvud,
godtagbar överlinje, alltför öppen svans.
Kort bröskorg och hårt uppdragen buklinje.
Goda vinklar och benstomme.
Sporrar på bakbenen som inte är önskvärda.*

Rörelser

Rörelserna skall vara lätta och effektiva. Sedda fram- och bakifrån skall de vara parallella.

Kommentarer

Norsk älghund svart skall ha lätta effektiva rörelser med god intensitet. Det förekommer lösa fronter, hackney rörelser, kohasighet. Rasen skall ha gott påskjut i rörelserna.

Päls

Pälsstruktur

Pälsen skall vara tät och grov men slätt åtliggande. På huvud och benens framsida skall den vara tät och slät. Pälsen skall var längst på bröst och hals, på lårens och frambenens baksida samt på undersidan av svansen. Pälsen består av längre, styva täckhår och mjuk, svart underull.

Kommentarer

Vissa hundar saknar underull som är viktigt att ha för att tåla regn, kyla och snö under jakt. (Inte att förväxla med päls i fällning). Avvikelse från standard skall noteras i kritiken och värderas i förhållande till graden av avvikelse.

Färg

Rent svart och glänsande. Lite vitt på bröst och tår är tillåtet.

Kommentarer

För mycket vitt i bröst och tassar, vita stickelhår och vitt på svansen bedöms efter graden av avvikelse. Under fällningsperioden kan pälsen bli missfärgad med röd eller brun färg som kan beskyllas fällningen/gammal päls.

Det vita i bröstet kan tillåtas upp till en 5-kronas storlek och syns det inte från sidan är det ingen stor avvikelse. Här alltför mycket vitt som sänker prisvärden.

Storlek/vikt

Mankhöjd

Hanhundar: 46 - 49 cm. Idealhöjd 47 cm

Tikar: 43 - 46 cm. Idealhöjd 44 cm

Fel

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete.

- Tångbett, snett bett, oregelbundet bett
- Avsaknad av underull
- Vita stickelhår, vitt på svansen
- Vita strumpor
- Stressig, bråkig eller nervös hund

Allvarliga fel

- Stubbsvans

Diskvalificerande fel

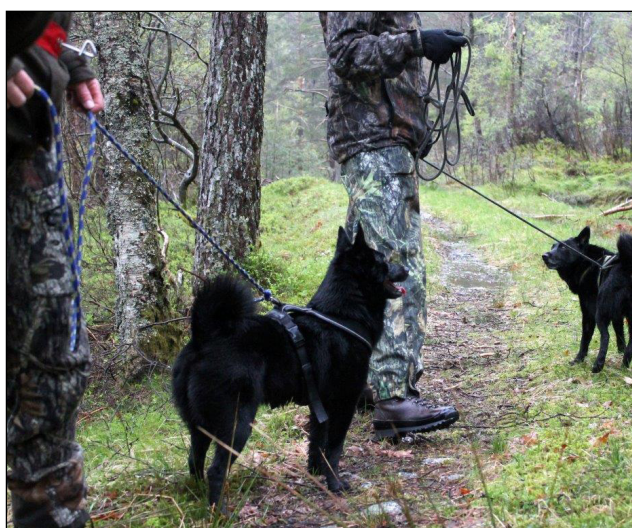
- Aggressiv eller extremt skygg
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter skall diskvalificeras.
- Mankhöjd som är 3 cm under eller 4 cm över angiven idealhöjd
- Under- eller överbett

Nota bene

Endast funktionellt och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas till avel.

Testiklar

Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

Svenska Älghundklubben
Byggnad 62, Frösö Park
832 56 Frösön

063 - 430 70

www.alghundklubben.com
info@alghundklubben.com